ואתחנן-נחמו

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון ת"ל

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **ואתחנן – שבת נחמו**; 'שבת נחמו' היא תמיד בפרשת ואתחנן, שהיא השבת שאחר תשעה באב, ובה נשמות ישראל מחכים לנחמה עליונה מהקב"ה, שינחם אותם מתוך כל גלותם וצרותם, ואכן בתוך המילה '**ואתחנן**' מצלצל התיבה '**ואתנחם**' – ענין של נחמה, וכדאי לנו להתבונן מהי הנחמה הזאת שאנו מחכים עליה בשבת זו.

הרי בכל הדורות קורין את **פרשת ואתחנן** ב'**שבת נחמו**', ומפטירים בישעיה הנביא "**נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם**", והיא נחמה כפולה, וכמו שחכמינו הקדושים אומרים (מדרש רבה, איכה א, נז), שכשם שהצרות היו כפולות – כן הקב"ה מנחמנו בנחמה כפולה, וא"כ העניין הזה מוכרח להיות **דבר חי, קיים ונצחי**, והיא לא 'נחמה' סתמית כמו שאומרים לאדם "אמנם קשה לך, אבל עוד תהא נחמה"... זו '**נחמה אמיתית**'!

רבינו מלמד אותנו, שכל הזמנים שיש לנו בתורה הקדושה – הם **חיים וקיימים**, והם **חוזרים ומתחדשים בכל דור ודור**, וכידוע בכל זמני ועיתותי־רצון שיש לנו במועדי השנה – שהם "מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון" – שמברכים אז את הברכה "**שֶׁהֶחֱיָינוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה**", וכן בכמה זמנים מברכים את הברכה "**שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה**", והכוונה של הברכה היא 'פשוטו כמשמעו', שחוזרים ונעשים אלו הנימים והנפלאות שהקב"ה עשה לעם ישראל **בכל זמן וזמן**.

וכן הדבר בשלושה שבועות אלו, שבהם אנו מתאוננים ומקוננים על חורבן ביהמ"ק, וזה ג"כ לא דבר שהיה פעם... 'סיפור ישן'... **זה חי וקיים**! רבינו כבר הקדים ואמר לנו (ליקו"מ ח"ב סי' סז): "**וְהִנֵּה מַה שֶּׁעָבַר אַיִן, כִּי**

כְּבָר נִשְׂרַף בֵּית מִקְדָּשֵׁינוּ" – מה שהיה, היה, ואנחנו לא בוכים על מה שכבר היה, אלא בוכים על '**עכשיו**', וכמו שממשיך רבנו ז"ל לומר שם: "**אַךְ כָּעֵת, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַפֶּה לָשׁוּב אֵלֵינוּ וְלַחֲזֹר וְלִבְנוֹת בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, רָאוּי לָנוּ שֶׁלֹּא לְעַכֵּב, חַס וְשָׁלוֹם, בְּנָיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, רַק לְהִשְׁתַּדֵּל בִּבְנָיָנוֹ**"; אומר רבינו: אנחנו צריכים לעשות את הכל בשביל בנין ביהמ"ק! **ואם רבינו אומר שלא יהיה עיכוב מצינו, הכוונה היא שיהיה 'פעולה חיובית' לבנין ביהמ"ק!**

ואכן, זה לוקח זמן... שום בנין לא בונים אותו ברגע אחד – פתאום, הנה בנין... זה לוקח זמן! וכך גם בנין ביהמ"ק – בכל פעולה טובה שלנו, בונים עוד ועוד! בכל מעשה טוב, מוסיפים לבנין ביהמ"ק, עדי נזכה שבביאת המשיח ירד מן השמים בבנין של אש, וכמו שאמרנו בסיום ברכת "נחם" בתשעה באב: "**וּבָאֵשׁ אַתָּה עָתִיד לִבְנוֹתָהּ**".

תפילת "**נַחֵם**" שאומרים בתשעה באב, בתוכה גנוזה כל הנחמה של נשמות ישראל, ואומרים אותה דיקא בתפילת מנחה, שאז הוא תוקף האבלות של תשעה באב, כי אז הוא הזמן שהיה עיקר החורבן, בעת "**כִּי יִגְּטוּ צִלְלֵי עֶרֶב**" – היתה השריפה בבנין בית מקדשינו, ודווקא באותו הזמן אנחנו מברכים את הברכה הזאת, שהיא ברכה מיוחדת וחד־פעמית בשנה – ברכת "**נַחֵם**", שבה גנוזה הנחמה האמיתית של נשמות ישראל:

מתחילה הברכה: "**נַחֵם ה' אֱלֹקֵינוּ אֶת אֲבֵלֵי צִיּוֹן וְאֶת אֲבֵלֵי יְרוּשָׁלַיִם**" – ובזה אנחנו מבקשים נחמה מהקב"ה, שנזכה לניחום אבלי ציון וירושלים, "**וְאֶת הָעִיר הָאֲבֵלָה וְהַחֲרֵבָה וְהַבְּזוּיָה וְהַשּׁוֹמֵמָה**" – מוזכרים כאן כמה מיני תארים של חורבן: 'אֲבֵלָה', 'חֲרֵבָה', 'בְּזוּיָה', 'שׁוֹמֵמָה', ועלינו לפרש את הכל על עצמנו:

"**הָאֲבֵלָה מִבְּלִי בָנֶיהָ**" – מצד אחד זה סובב והולך על המצוות ומעשים של בני אדם, וכמו שחכמינו הקדושים אומרים (תנחומא נח, ב) על הפסוק (בראשית ו, ט) "**אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ**" – '**תולדותיהם של צדיקים מעשיהם הטובים**'; וזהו "**הָאֲבֵלָה מִבְּלִי בָנֶיהָ**", שאדם מתעורר "**איפה המעשים טובים שלי? איפה המצוות שלי? מה אני עושה בזה העולם? מה אני עושה עם החיים שלי?!**"...

בעת שגילה רבינו הקדוש את תורה ס' (בליקו"מ ח"א), כשהזכיר את המאמר

של חוני המעגל [שרבינו מפרשו בדרך נוראה ונפלאה של ביטול הבחירה]: **"מִי אִיכָּא דְּנַיְים ע' שְׁנִין"** – 'וכי יש בן־אדם שיכול לישון שבעים שנה?!'... רבינו אמר את זה בהתעוררות כזאת עצומה עד שכל אנשי שלומינו התעוררו לבכיה מרוב התעוררותם מקולו של רבינו ז"ל – **"מִי אִיכָּא דְּנַיְים ע' שְׁנִין"** – שיש כזאת בחינה של אדם שיכול לישון **"ע' שְׁנִין"** – הוא חי בזה העולם שבעים שנה, והוא ממש בבחינה שינה... הוא לא שם לב 'מה קורה אִתּוֹ', הוא לא יודע... הוא לא עושה חשבון הנפש **'איפה אני בעולם?!'...**

הנה יש לו לאדם הרהור תשובה, הוא רוצה לחזור בתשובה, אך עדיין תופס בידו מכשירים טמאים שכל פעם סוחבים אותו חזרה לשאול תחתית! הוא לא מבין! הנה מקבל התעוררות גדולה, הוא בוכה ועושה תשובה, אבל הוא 'טובל ושרץ בידו' – יש לו גישה לכל מיני מקומות מזוהמים! איך לדבר עם בן אדם כזה?... הוא שרוי בשינה כ"כ עמוקה, הוא כזה רדום, שאין אפילו עם מי לדבר...

ואף אם בין כך ובין כך הוא מתעורר מעט – הרי זה כמו אדם ששרוי בשינה גשמית, והוא ג"כ מתעורר לכמה דקות, ומסתכל על השעון, ורגע אח"כ הוא כבר חוזר לתוך השינה, ואולי לשינה יותר עמוקה ממה שהיה קודם... כן אצל האדם הזה, שהוא מתעורר למעט – וחוזר לתרדמתו... ולכן אומר רבינו שם בתורה ס', שכשמעוררים בן אדם – צריכים להביא לו איזה משהו כדי שיישאר ער, ולא ישוב לשינתו...

הכלל, אדם קשה לו לעשות **'חשבון הנפש'**, הוא לא יודע 'מה' ו'מי' וכו', הוא פשוט לא יודע... היצר הרע עדיין תופס אותו וסוחב אותו לשאול תחתית, רחמנא ליצלן, והוא לא מבין 'מה קורה לי'... **מה אתה לא מבין?! הרי אתה לא מקיים עצות פשוטות שאומרים לך! אמנם עדיין לא זכית להיכנס לתוך השגות גבוהות, אבל תעשה לכל הפחות פעולה קטנה כדי להציל אותך: "תסגור כבר את כל ה'קופה של שרצים' שמושך אותך למטה!"** אל תאמר 'יש לי זמן', 'עוד אקבל התעוררות גדולה', 'עוד יהיה לי פעם עזות דקדושה ואבער את הטומאה הזאת' – **זרוק את הטומאה הזאת!**

אבל בין כך הוא נשאר באותו מצב – הנה הוא ישן, והנה הוא קצת מתעורר, אבל חוזר לשינתו... וזה כמו

המעשה שהיה אצל רבינו ז"ל, שישב פעם באיזו שמחה, וזה היה לפני פורים – שעושים הצגות וכו', והיה אחד מאנשי שלומינו שהתחפש לכומר, והיה נדמה ממש כמו כומר – עם כל הלבושים וכו', ואנ"ש צחקו מאד, והנה הוא יצא, ותכף אחר כמה רגעים נכנס חזרה, אבל הפעם לבוש כמו אדמו"ר מפורסם, עם כל הלבושים וכו', ורבינו ז"ל התבטא ואמר: **"אָדֶעָר אַ מַלְאָךְ אָדֶעָר אַ גַלְח"** ['גלח' באידיש היינו 'כומר'] – או שהוא 'מלאך' או שהוא 'כומר'... כמה זמן לקח לו להחליף את המלבושים? דקה או שתי דקות... הנה הוא היה כומר – והנה הוא כבר נהיה רבי... אותו דבר אצל האדם שעדיין שרוי בשינה, ומדי פעם מתעורר מעט: הנה הוא ישן, והנה הוא מתעורר...

ומה באמת יגן על האדם שהוא לא יחזור אל השטויות? שהנה הוא ב"ה בבחינת 'מלאך' – הוא התחיל ממש לבעור לעבודת ה', והוא החליט 'פעם ולתמיד': 'אני מפסיק עם השטויות! אני רואה שאין לי תכלית! אני נשרף, רחמנא ליצלן, בשאול תחתית!' הוא כמו עוף על האש, שהוא נשרף מכל הצדדים, כן הוא, רח"ל, בשאול תחתית... [ולפעמים סגרו את האש לכמה דקות, אז הוא מרגיש מעט חיות...], והנה הוא התעורר ב"ה, אבל מה יתן לו את הפתח להישאר בקדושה? אם הוא זוכה להתנתק מן הטומאה של המכשירים הטמאים! אבל אם הוא לא הבעיר את הטומאה הזאת ממנו, אז הוא יודע היטב שמיד כשיש לו איזה ניסיון או איזו חלישות הדעת – הוא כבר חזרה בשאול תחתית הרבה יותר עמוק ממה שהיה...

כי אמנם הוא כבר הגיע ל'שאול תחתית', ולכאורה יש לזה סוף – כמה 'תחתית' כבר יכול להיות? אבל באמת, בכל פעם יש שאול תחתית חדש, רח"ל, וכמו שרבינו פעם אמר (חיי מוהר"ן, סי' שי): "שֶׁאִם הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם לַחְתֹּר תַּחַת שְׁאוֹל תַּחְתִּית הָיוּ חוֹתְרִים"; וכשלא זוכה לבער את הטומאה מעליו – עלול לרדת יותר עמוק, ה' ישמור, עד שזה אצלו בבחינת 'ביטול הבחירה' מצד הטומאה, דהנה ידוע שלפעמים הצדיקים מגלים איזה ענין שהוא בגדר 'ביטול הבחירה', לפעמים יכול להיות כזאת שיחה נפלאה מפי הצדיקים שהיא בגדר 'ביטול הבחירה' ממש, ואדם שומע ומרגיש התעוררות גדולה, אבל כמה זמן זה מחזיק? אם אדם יש לו שכל, ובעת שהוא מתעורר בכל

פעם – הוא מתבודד להקב"ה, והוא מבקש: 'רבש"ע, **זכני שלא תעזוב אותי ההתעוררות שקיבלתי**!' ויזכה שבאמת זה יחזיק מעמד אצלו, אך בן אדם שהוא קיבל התעוררות, אבל מיד כשהוא יצא – הנה יש לו את המכשיר שלו, הוא כבר חזר למכשיר שלו... **באותו רגע שקיבל את ההתעוררות – הוא כבר חוזר למכשיר שלו! אדם כזה, איך מדברים אתו?! הוא בכל פעם בשאול תחתית יותר עמוק, רחמנא ליצלן...**

וזה העניין של "הָאֲבֵלָה מִבְּלִי בָנֶיהָ" – 'בָּנֶיהָ' היינו המעשים הטובים, שאדם מתעורר: 'איפה המעשים שלי?!'... ולפני שהוא עושה חשבון היכן מעשיו הטובים, הוא מקדים לזה להתעורר מה עם המעשים הלא־טובים, איך הוא זוכה לעשות "ביעור חמץ" על כל אלו המכשירים הטמאים, ולצאת מכל הרע הזה...

יתירה מזו, 'בָּנֶיהָ' היינו פשוטו כמשמעו: **הבנים של האדם**; אדם זכה במתנת חינם שהקב"ה נתן לו בזה העולם בנים, איזו מתנה! **כמה אדם צריך להודות להקב"ה על מתנת חינם זו – שהוא זוכה לבן או בת ב"ה, כמה תודה והודאה צריכים לתת להקב"ה, איזו מתנת חינם היא!** ויחד עם זאת, אדם צריך להיזהר מאד בחינוך ילדיו – **להשקיע בזה ולעשות את הכל בשביל זה!**

מוהרא"ש היה תמיד אומר: כשאדם קונה איזה מכשיר [כגון: מכונת כביסה וכדו'], יחד עם המכשיר מגיע 'הוראות שימוש' במכשיר – איך מפעילים את המכשיר ומה עושים עמו וכו', והנה אדם זוכה לילדים, לכאורה היה צריך להגיע ביחד עם הילד 'הוראות שימוש' – איך צריכים לחנך ומה להתנהג עמם וכו', וכמובן הצדיקים מנסים להורות לבני אדם את העניינים האלו, אבל זה לא ביחד עם הילדים... אין 'דף הוראות' יחד עם הילד... ולכן, אדם שלא מקבל חינוך קדוש וטהור, ולא זוכה לקבל את ההדרכה הנכונה – **איפה הילדים שלך?! מה אתה עושה בשבילם?!...** אל תאמר: 'הם יגדלו ויסתדרו'... **צריכים להשקיע! צריכים כ"כ לבכות ולבקש את הקב"ה בכל יום על הילדים!**

הרי אדם מתפלל בכל יום על עצמו – ולכל הפחות מקווים שזה ככה... הרי אדם מתפלל שלוש פעמים ביום, אם 'כן' מכוון או 'לא' מכוון – לא יודעים, אבל לכל הפחות הוא מתפלל, **ובתוך התפילות שלך על עצמך – ראה להתפלל גם על הילדים שלך! בכל יום!**

ובזה ישנה שאלה מצדיקים: בתפילת שמונה–עשרה מתפללים על כל העניינים הנצרכים לאדם – רפואה, פרנסה, תשובה, סליחה ומחילה, הייתכן שאין ברכה ותפילה מיוחדת על הולדת ילדים וחינוך וגידול הילדים?

אמרו צדיקים, שהתפילה על הילדים נכללת בהלשון שמזכירים בברכת "מודים", שאנחנו מודים להקב"ה: **'צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדֹר וָדֹר, נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ"** – 'לְדוֹר וָדֹר' סובב והולך על הילדים, שאדם זוכה להוליד ילדים לעולם, ולהמשיך את המסורה שהוא קיבל מאבותיו ומוריו, **החיוב שלו למסור זאת לילדיו!** ובשביל זה צריכים להשקיע... הילדים לא גדלים 'כפטריות אחר הגשם' – כבר גדלים 'מעצמם'... **אין דבר כזה!** אדם זוכה לילדים, עליו להשגיח היטב **על כל אחד מילדיו** ולבדוק **מה הוא צריך** – **"מה הצרכים שלו"!** אדם צריך לשים לבו על הילדים – האם הילד שלי הוא בסדר? הוא מקבל חינוך? הוא יודע לקרוא טוב? הוא יודע להסתדר בחיים? הוא רואה בבית דברים טובים? הוא רואה חינוך טוב?...

איך אתה רוצה שהילדים שלך יהיו יותר טובים ממך?! אתה אין לך מושג בכל ענייני הנהגת הבית – הן עם אשתך, הן בצניעות, ומה אתה רוצה מהילדים?! הם הפקר! הם לא יודעים איפה להתחיל! מאיפה יקבלו חינוך?! אם בבית לא רואים דוגמא בריאה – הם אכן גדלים כפטריות אחר הגשם... אז מה אתה רוצה מהילדים?! מאיפה יקבלו את זה?!... אל תאמר 'אשלח אותם לבית־ספר, ואני כבר סומך על החינוך שיקבלו שם'... אכן זוכים לקבל חינוך טוב בבית–ספר ובתלמוד–תורה, אבל זה מוגבל, ואם הם חוזרים הביתה ולא רואים דוגמא לכל מה שלימדו אותם – **לא יועיל כלום מה שלמדו בתלמוד–תורה!**

וזה הכלל: **אדם לא יכול לדרוש מהילדים, אם הוא בעצמו לא מקיים!** ואנחנו מוצאים את זה בפסוק מפורש בפרשת מטות מסעי[1], גבי בני גד ובני ראובן שרצו להישאר בחו"ל, והסברנו שהיתה להם סיבה חשובה להישאר בחו"ל – כי רצו להישאר ביחד עם רבם – משה רבינו, שזהו **"וּמִקְנֶה רַב'** הָיָה לִבְנֵי רְאוּבֵן וְלִבְנֵי גָד" – היה להם 'קנין' גדול ב'**הרבי**' שלהם, ורצו

1. לפני שבועיים, כשהיינו בפרשת מטות מסעי, התחלתי להזכיר באמצע שיחה את העניין האמור, כי אמנם אנחנו מזכירים את זה הרבה, אבל מחמת שזה היה פרשת השבוע, ו"דבר בעתו מה טוב", התחלתי לומר את העניין הזה, אבל מן השמים נכנס מתוך זה לשיחה אחרת, ולא יצא לגמור את ענין השיחה בזה, ואם באותו זמן לא השלמנו העניין – עכשיו נאמר את זה.

להישאר יחד אתו בחו"ל, ומשה רבינו קיבל את בקשתם, אך התנה איתם שמקודם ייכנם לארץ יחד עם כלל ישראל, ויעזרו להם במלחמתם – "חֲלוּצִים תַּעַבְרוּ לִפְנֵי אֲחֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל בְּנֵי חָיִל", ואחר כל השבע־עשרה שנה של כיבוש הארץ וחלוקת הארץ – יהיה מותר להם לחזור לחו"ל, ולקבל את חלקם.

והנה, בתוך הדיבורים שמשה רבינו דיבר עמם, כה אמר להם [אילו דיבורים החודרים לעומק הלבו]: "**בְּנוּ לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם**" – פירושו בפשטות: תבנו את הערים כדי שיהיה מקום לטפכם לשהות בו, כי הרי אתם נכנסים עכשיו למלחמה, ואתם משאירים את הילדים כאן, אז תבנו להם ערים; "**וּגְדֵרֹת לְצֹנַאֲכֶם**" – תייחדו מקומות לצאן שלכם; ומסיים ואומר: "**וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ**"; ולכאורה הפסוק צריך הסבר: מובן מהו "בְּנוּ לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם וּגְדֵרֹת לְצֹנַאֲכֶם" – שידאגו למי שנשאר בחו"ל בעת שנכנסים לארץ ישראל, אבל מהו "**וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ**"? הרי זה מה שהם אמרו בפירוש – שהם יעזרו במלחמה ויבנו וכו', ומהו שאומר להם "**וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ**"?

מונח פה מסר חזק מאד: משה רבינו אומר להם: "**בְּנוּ לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם**" – 'עָרִים' לשון 'התעוררות', כלומר: תעשו התעוררות לילדים שלכם! **כמה צריכים להכנים התעוררות בילדים! להגיד להם מילים טובים, לספר להם סיפורי צדיקים, להכנים בהם אמונה פשוטה – אמונה בה', אמונה בחכמים, כמה צריכים להכנים את זה בילדים!**

ממשיך משה רבינו: "**וּגְדֵרֹת לְצֹנַאֲכֶם**" – 'גְּדֵרוֹת' לשון של 'גדרים' וסייגים, תעשו גדרים קדושים בשביל הילדים! כי ילדים, מה הם יודעים? ילדים לא יודעים כלום, **ואם יש לאבא או לאמא אייפון – זה כבר פתח הטומאה! לא יועיל כלום!** אל תאמר 'זה בשביל ביזנעס', ואל תעשה חשבונות שונים – שזה 'רק שיאומי'... **אלו מכשירים טמאים – שום דבר לא יעזור!**

בני אדם לא מבינים, שאפילו הרבנים שהתירו את זה בהתחלה – הם בעצמם מתביישים עתה '**איך התרנו כזה דבר?!**'... שכנעו אותם 'אולי זה לא כ"כ גרוע' וכו', וראו במו־עיניהם שהבל הבל! זה סתם 'בלוף'! זו אותה טומאה כמו כולם! ולא צריכים ללמד ילדים איך ומה לעשות עם מכשיר 'שיאומי' – איך להגיע לכל הזבל

שיש... רק תביא לו איזה מכשיר שלכאורה אין לזה קשר לשום טומאה – והנה הוא כבר יודע איך מגיעים בדיוק... כי ילדים הם חכמים, ומוכרחים לבנות "**גְּדֵרוֹת לְצֹאנְכֶם**" – לעשות גדרות וסייגים: **בבית הזה לא פורצים את הגדר הזאת! לבית הזה לא נכנסים דברים כאלה! לא אצלי, לא אצל אשתי, ולא בשום מקום! אנחנו לא פורצים את זה!**

זה פירוש "**וּגְדֵרֹת לְצֹנַאֲכֶם**" – 'לְצֹנַאֲכֶם' אלו הילדים, שהם 'צֹאן קָדָשִׁים', והם תמימים כמו הצאן, אבל עד שהורסים אותם... הם תמימים מאד, אבל אם לא בנית "**גְּדֵרוֹת לְצֹאנְכֶם**" – לא בנית גדר וסייג, ואתה חושב 'הם יתגדלו כבר מעצמם'... – כבר התמימות הזאת איננה...

אתה פרצת גדרו של עולם! הכנסת את הנחש בתוך הבית! אל תתרץ זה לא בתוך הבית, זה בתוך התיק שלי, הילדים לא יודעים כלום'... הם יודעים יותר טוב ממך! הם יודעים בדיוק איפה זה מונח ואיך זה מונח! הם יודעים את הכל! ואם אתה לא תעשה "גְּדֵרוֹת לְצֹאנְכֶם" – כל החינוך אפילו לא התחיל...

זה פירוש: "**בְּנוּ לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם**" – תבנו התעוררות אצל הילדים שלכם, תכניסו בהם התעוררות, תדברו איתם הרבה! אמנם עתה אנחנו מדברים כאן מוסר, אבל לילדים לא יכולים להתחיל להגיד מוסר, צריכים להראות להם את היופי והטוב, בבחינת (תהלים לד, ט) "טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב ה'", ויזכו להתעוררות אמיתית ולדעת מה זו קדושה ומהי מעלת האדם שהוא נשמר מכל הדברים האלה, להראות להם **תמונה יפה** מהחיים, זה העניין של "**בְּנוּ לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם**", וכן: "**וּגְדֵרֹת לְצֹנַאֲכֶם**" – כי מוכרחים 'גדרות'! מלמדים את הילד: 'אנחנו לא פורצים את הגדר הזאת בשום פנים ואופן!' והלדים יודעים 'פה יש גדרות!'...

נמצא אם־כן, שהתחלת הפסוק מובנת – שצריכים התעוררות וסייגים, אבל שאלנו: מה עם הסוף של הפסוק? מדוע מסיימים לומר "**וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ**"? בשביל מה משה רבינו הוסיף את המילים האלו?

התשובה היא פשוטה ומובנת מאד: אתה עושה התעוררות עצומה אצל הילדים, ומדבר עמם ומעורר אותם וכו', וכן מוסיף ובונה גדרים וסייגים, הכל טוב ויפה, **אבל אם אתה בעצמך**

לא שומר על כל הדברים האלו, אם אתה לא מקיים "וְהַיִּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ", הכל סתירה אחת מיניה וביה! אתה דורש "מהיום למחר" דרשות שלימות, ואתה 'סתירה חיה' מכל מה שדרשת! אז מה אתה רוצה מהילדים שלך?... ילדים לא מבינים! מה הכוונה 'לא מבינים'?! אין להם אלא רק מה שרואים בעיניהם! והנה אתה דרשת יפה, עשית להם התעוררות, בנית להם גדרות חזקים, אבל מה אתה?!...

זה מה שמשה רבינו מזהיר את בני גד ובני ראובן: אתם רוצים להישאר פה בחו"ל? בסדר, אבל כל זה בתנאי: "וְהַיִּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ" – תראו לקיים את כל מה שיוצא מפיכם!

ומעתה מובן מהי הנחמה שיש לנו בתוך האבילות, שאנחנו מתאבלים ואומרים להקב"ה "הָאֲבֵלָה מִבְּלִי בָנֶיהָ", ובתוך זה מונח הנחמה, שאנחנו מתעוררים מאד לרחם על עצמנו, לרחם על הבנים שלנו, ולרחם על המעשים שלנו! ובעיקר – להשגיח על הילדים שלנו בפועל ממש, שלא יתקיים ח"ו "הָאֲבֵלָה מִבְּלִי בָנֶיהָ"... שואלים אותך: איפה הילדים? ואתה אומר 'אני לא יודע בדיוק'... **באמצע הלילה, איפה הילד?! 'הוא מסתובב'... איפה הוא מסתובב? 'לא יודע... אני עסוק, אני צריך לקום חצות, צריך לקום ותיקון'... אבל איפה הילדים שלך באמצע הלילה? 'הם מסתדרים'... ה' ישמור! הם הולכים לכל מיני מקומות מזוהמים! ואיפה אתה?! זה נקרא חינוך?!... זכית ב"ה להביא מחנה קדוש של ילדים לזה העולם – ואיפה הם? מה הם עושים?!...**

על זה מבקשים מהקב"ה שינחם אותנו: "הָאֲבֵלָה מִבְּלִי בָנֶיהָ" – שלא יהיה כך, וממשיכים לומר: "וְהַחֲרֵבָה מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ" – חורבן במעונותיה! איפה הבית שלנו? **המעון שלנו צריך להיות קדוש וטהור!**

והלשון כאן היא לשון רבים – 'מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ', ולא כתוב 'מִמְּעוֹנָהּ', ולכאורה מדובר כאן על ביהמ"ק, והיה צ"ל "וְהַחֲרֵבָה מִמְּעוֹנָהּ", ומדוע כתוב בלשון רבים – "וְהַחֲרֵבָה מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ"? כי זה סובב והולך על כל בית של יהודי, שצריך להיות מקום להשראת השכינה! לראות שהבית הזה הוא 'מעון' לשכינה, בבחינת "ה' מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר" (תהלים צ, א) – הבית הזה צריך להיות המעון של הקב"ה! וכמו שאנחנו מזכירים בכל יום בבוקר בתחילת התפילה (תהלים כו, ח): "ה' אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ" – איפה זה 'מְעוֹן בֵּיתֶךָ'? 'כשייבנה ביהמ"ק –

אני יֹאהַב את ביהמ"ק'... לא זה הפירוש של הפסוק, אלא: איפה הבית שלך?! איך נראה הבית שלך?! חרי זה חָרֵב, רחמנא ליצלן! תתבונן: מה קורה בבית שלך? מה הולך שם? איך כל הצורה של הבית – הצניעות וההתנהגות?... והדבר הראשון – אילו מכשירים יש בבית? אם יש מכשירים טמאים – הבית חרוב כבר מההתחלה! אם יש כזה מכשיר בתוך הבית – זה כבר חרוב מעיקרו! אתה תבנה ותבנה – והכל יפול ויישרף... אז איך אתה רוצה לבנות משהו?!...

זה העניין של "וְהַחֲרֵבָה מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ" – שזה בבחינת 'חורבן', בשעה שהמעון של האדם צריך להיות תמיד 'מעון השכינה': **בבית הזה מדברים דברים טובים! דברים חיוביים! מדברים מהקב"ה!**

ובזה מפרש הרבי ר' אלימלך זי"ע [ליקוטי שושנה שבסוף ספרו הקדוש] את הפסוק (משלי טו, כג): "שִׂמְחָה לָאִישׁ בְּמַעֲנֵה פִיו", ופירושו בפשטות, שמחה לאדם שהוא 'מְעַנֶּה' את פיו [לשון של **עינוי**], והוא סוגר את הפה שלו, שאכן זה דבר גדול אם אדם זוכה לשמור על הפה שלו! מפרש הרבי ר' אלימלך זי"ע: "שִׂמְחָה לָאִישׁ בְּמַעֲנֵה פִיו" – 'מַעֲנֵה' לשון של 'מעון',

"שִׂמְחָה לָאִישׁ" שהמעון שלו – "בְּמַעֲנֵה" – הוא בתוך הפה שלו – "פִיו"! המעון של הקב"ה, בנין ביהמ"ק, בתוך הפה שלו! הוא גר שם! 'הוא גר שם' היינו שהוא יודע שהפה שלו זה המקום של השראת השכינה, וצריך שיתקיים אצלו '**שכינה מדברת מתוך גרונו**' – תמיד ידבר מדברי הקב"ה ומדברי הצדיקים!

זה נקרא '**בנין הבית**' – אדם זכה להוליד ילדים במתנת חינם, והנה הוא בונה בית, עליו לראות שהבית הזה יהיה '**בנוי**', אני מכנים ב"ה עוד ילד – ואני בונה יותר ויותר! ואני משגיח שהבית הזה יהיה מקום של קדושה וטהרה!

על זה אנחנו מקוננים – ויחד עם זאת מבקשים נחמה מהקב"ה – על הבית, שהוא "וְהַחֲרֵבָה מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ" – 'מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ' דייקא, לשון רבים, שזה סובב והולך על כל אחד ואחד, לראות שהבית לא יהיה ח"ו בבחינת "חֲרֵבָה", ואפילו שהיא בנויה בגשמיות, אבל בעצם היא 'חֲרֵבָה'...

ומלבד ש'חֲרֵבָה' הוא לשון 'חֻרְבָּן', 'חֲרֵבָה' זה גם לשון של 'יַבְשׁוּת', וכמו שכתוב (ישעיהו יט, ה) "וְנָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ" – 'יֶחֱרַב' אין הכוונה על

'חורבן', אלא שהתייבש, והלימוד לענייננו, שאדם צריך לדאוג שהבית שלו לא יהיה מקום 'יבש', הבית צריך להיות דבר של רעננות! ששומעים תמיד דיבורים טובים בין ההורים! רואים תמיד איזו דוגמא ודמות של חִיּוּת דְּקְדֻשָּׁה! לא שבכל כמה דקות יש עוד מריבה, עוד צעקה, **מספיק כבר! מה אתה רוצה מהילדים?! זו הדוגמא שהם מקבלים! אתם רבים, אתם מחליפים ביניכם מילים לא טהורות, וכל מילה נכנסת בתוך הילד או הילדה! לא יועיל כלום! אל תאמר 'לא, אני רואה שהוא בסדר'... זה נכנס וחודר אליו! יש לו כמו מחשב בראש – וזה נכנס היטב...**

ואיפה רואים את התוצאות של זה? כשהילד גודל, והוא מתחיל להיכנס לענין של שידוכים, ואף זוכה ומקים בית, הכל חוזר ונהיה עוד הפעם – **אותו דבר בדיוק! אלו הדיבורים שיהיו בינו לבין אשתו!** זה מה שהוא זכר עוד מקטנותו, והוא ידבר אותו דברי! זה החינוך שקיבל, והוא קיבל את זה ברצינות!

והאבא שומע את זה, ומתרגז 'מאיפה לקחת את זה? מה אתה מוציא מהפה שלך?!'... **תעמוד ותסתכל ב'ראי' ותדע מאיפה הוא לקח את זה! הוא לקח את זה רק ממך! כך התנהגת כל השנים, וזה מה שהוא ראה, ומה אתה רוצה ממנו?!...**

זהו "**וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ**" – אתה צריך לקיים את מה שאתה דורש! אתה '**נאה דורש**' ולא '**נאה מקיים**', אתה דורש מאד יפה – אבל לא מקיים... אז מה אתה רוצה?... הבנין שלך נקרא כבר 'חָרוּב בְּבִנְיָנָהּ'! היא "חֲרֵבָה מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ"...

והדבר השלישי שמזכירים פה: "**וְהַבְּזוּיָה מִכְּבוֹדָהּ**" – מה הלימוד בזה? **אדם צריך לזכות ל'כבוד'!** מה זה '**כבוד**'? כבוד הקב"ה וכבוד הצדיקים! **כמה צריכים שיהיה כבוד בבית! לראות שבבית הזה מכבדים את הקב"ה! מכבדים את הצדיקים! עושים את הכל בשביל זה!**

וחלק מעניין של 'כבוד' הוא להישמר מביזיונות, הן אצל האדם בעצמו, והן בין איש לאשתו, להיזהר מכל־מיני ביזיונות! אבל אדם שאין לו כבר שום 'ערך עצמי' – הוא אומר 'מה אני כבר... מה יהיה איתי'... אז אתה "**בְּזוּיָה מִכְּבוֹדָהּ**" – אין לך שום ערך לעצמך! **מה איתך?! למה אתה לא שומר על הכבוד שלך?! איפה הכבוד שלך?! למה אתה יורד על עצמך –**

'אני לא שווה כלום', 'אני כבר אבוד', 'מה יהיה איתי'?... הלא אתה "חלק אלוק ממעל" – יש לך נשמה! – 'לא, ממני כבר לא יהיה שום דבר... את הילדים אני כבר אחנך, אבל ממני לא מדברים'... **איך תחנך את הילדים אם אתה לא מחונך?!** מתקיים אצלך "וְהַבְּזוּיָה מִכְּבוֹדָהּ" – אין לך שום כבוד!

מהו **'כבוד'**? לכבד את הקב"ה, לכבד צדיקים! **הילדים צריכים לראות שהאבא מכבד!** ואיך הוא מכבד? הוא בא לבית־הכנסת, מוסר נפשו בוקר וערב לבוא להתפלל, הוא בא לשיעורי תורה, הוא מכבד צדיקים, בבית – מדברים מצדיקים, מכבדים את הצדיקים, או–אז שייך שייכנם משהו בילדים... אבל אם אין שמירה על הכבוד – אדם אומר 'ממילא אני לא צדיק, ואני לא אדם מכובד, אז אני הולך עם ז'קט... הולך עם חולצה צבועה'... **אבל יש לך נשמה!** ואמנם הלבושים זה לא ה'קובע' אצל האדם, ואכן אם אתה פועל אצל מישהו או שאתה עובד, ויש לך איזה לבוש בשעת עבודה – ממילא, אבל מה עם ערך העצמי שלך? מדוע אתה לבוש ככה גם בשאר זמני היום? איפה הכבוד שלך?

איך אתה מְנַהֵג את החיים שלך? אל תאמר 'זה שום דבר... זה בסדר'... **רואים איך אתה מתנהג!** מיד כשיש איזה משהו קטן בבית – תיכף שומעים צעקות, מריבות, צועק על אשתו: 'לא אכפת לי! את משוגעת!' והיא צועקת עליו 'משוגע', ומה יכולים לעשות?! **זה דבר תמידי – 24 שעות!** ואולי יש קצת זמן באמצע של מנוחה, כדי שלא יתעייף, אז הוא נח קצת – והנה עובר כמה דקות, אפילו לא חצי שעה, והנה עוד קללות חדשות, צעקות חדשות, רחמנא ליצלן...

זהו "הַבְּזוּיָה מִכְּבוֹדָהּ" – איפה הכבוד שלך?! איך אתה לא מתבייש להתנהג ככה בתוך הבית?! ואתה חושב 'אף אחד לא רואה, זה בין כותלי הבית'... **תדע שכולם רואים וכולם שומעים!** למה? כי אדם שאין לו שכל, והוא צועק בבית שלו, כל השכנים שומעים את זה... אי־אפשר להסתיר... ואם השכנים שומעים את זה – כל העיר כבר יודעת מזה... אתם יודעים טוב איך הולך אצל עם ישראל, שכתוב "מַה טֹּבוּ אׇהָלֶיךָ יַעֲקֹב", ועל זה אומרים חכמינו הקדושים **'שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה'** – לא מסתכלים אחד בתוך בֵּית חברו, אבל אם לא צריכים **להסתכל** – אז **שומעים** צעקות

ומריבות... וכך הוא, אדם לא הסתכל – אבל הוא שמע טוב... **הוא שמע טוב את כל הקללות צעקות ומריבות, וכולם יודעים מזה... איפה הכבוד שלך?!...** והוא מתרץ 'לא, זה אשתי'... ואשה אומרת: 'לא, זה בעלי'... ומה אתה פועל בכל זה?... אתה נשאר ממש כמו שאומרים פה: "**וְהַבְּזוּיָה מְכֻבּוּדָה**" – אין לך שום כבוד! איפה הכבוד שלך?! **תתבייש לכל הפחות על הכבוד שלך! שלא תגיע לאיזה ביזיון עמוק...**

על זה מבקשים מהקב"ה '**נַחֵם**' – שנזכה כבר לנחמה, שכל הדברים השליליים שמזכירים פה, נהפוך אותם לדברים חיוביים!

והדבר האחרון שמזכירים: "**וְהַשּׁוֹמֵמָה מֵאַיִן יוּשַׁב**" – היא 'שוממה מאין יושב'... מה הכוונה '**אין יושב**'? אין לאדם טיפה של '**ישוב-הדעת**'! אדם הוא משועמם, מתקיים אצלו "**מֵאַיִן יוּשַׁב**" – הוא לא זוכה לרחם על עצמו, להתיישב קצת בדעתו; **תיקח כמה דקות ביום 'להתיישב' – שב באיזה מקום, ותתיישב עם הקב"ה! רבינו לימד אותנו להתבודד להקב"ה, וצריך לדעת שזה לא סתם 'עוד הנהגה של רבינו', זה חיים! זה נשימה של חיים! זה 'מרשם של חיים' שרבינו העניק לנו!** אכן, יש לרבינו המון עצות טובות בכל העניינים, אבל העניין של התבודדות זה לא "עוד הנהגה", אלא זה חיים! זה כל העניין של רבינו! וכמו שפעם אמר: '**כל העניין שלי הוא תפילה**' [בלשונו אמר רבינו 'גאר תפילה' – 'גאר' באידיש היינו 'רק' תפילה!].

רבינו לימד אותנו שצריכים לחיות עם זה! ללכת עם זה כל היום וכל הלילה! איך? אדם תוהה 'איך אפשר?'... **כך מתחילים: לכל הפחות תיקח כמה דקות ביום להתיישב בדעתך ולהתבודד! לך למקום צנוע ושקט ותתבודד להקב"ה!** ולא משנה איפה – בבית שלך, יש זמן של שקט שאף אחד לא מפריע? שב בבית שלך; אתה צריך ללכת לאיזה שדה, הר או מרתף? לך להיכן שטוב לך, העיקר תהיה חזק בזה – לכל הפחות כמה דקות ביום, ותדע שמוכרחים את זה! אין תירוץ להימנע מזה! ואין משהו לעשות '**בִּמְקוֹם** זֶה'!

פעמים שמועיל עניין של 'החלפה' בדברים מסוימים, למשל: מלמד לא יכול להגיע לת"ת – לוקחים מישהו מחליף, וכן גם ברוחניות: אם לא הספיק ללמוד איזה שיעור תורה – כמו ביום תשעה באב, שהיה חלוש ולא

היה יכול לגמור השיעורים, ביום המחרת משלים את זה, וכן בשאר דברים – שיכולים למצוא מחלוקת או להשלים יותר מאוחר, **אבל בעניין של תפילה והתבודדות אין החלפה ואין 'אשלים אח"כ'! 'עכשיו' תיקח כמה דקות ותדבר אל הקב"ה!** אבל בענין של תפילה והתבודדות אין 'מחלוקת'! אין 'החלפה'!

על־ידי שזוכה להיות חזק בזה, הוא ניצל מהעניין של "**וְהַשּׁוֹמֵמָה מֵאֵין יוֹשֵׁב**" – בלי 'ישוב־הדעת', הוא זוכה להתעורר: 'איפה אני בעולם?!'...

אלו הם הארבע לשונות שמזכירים בברכת '**נַחֵם**', שמובן מאד מדוע הם **ד' לשונות** דייקא, כי כל הקדושות נחלקים לעניין של '**ארבע**' – ד' עולמות וכו', ואלו הם **ד' בחינות** שאנחנו מבקשים מהקב"ה שינחם אותנו.

ובסוף הברכה אנחנו מבקשים מהקב"ה: "**כִּי אַתָּה ה' בָּאֵשׁ תְּצַתָּהּ**" – 'רבש"ע, אתה **תְּצַתָּ** את ביהמ"ק באש', "**וּבָאֵשׁ אַתָּה עָתִיד לִבְנוֹתָהּ**" – 'ובאש אתה תבנה את ביהמ"ק, רבש"ע!'...

ומהו העניין של '**אש**'? כי יש לנו כלל המובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' ד), ומקורו בפרשת כלי־מדין, שכתוב שם איך מטהרים את הכלים שלקחו מהגויים – שצריכים להטביל אותם ולטהר אותם, ושם כתיב: "**כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ**", ועל זה אומר רבינו שם, שאם אדם התלהב לדברים לא־טובים, בערה בו אש לא של הקדושה, והיא האש של היצר הרע הבוער באדם כמו אש, התאוות בערו בו, רחמנא ליצלן, ואכן הוא לא היה יכול להתגבר על יצרו נכשל במה שנכשל, אז "**כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בָאֵשׁ**" – היא אש התאוות, אזי "**תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ**" – תשלח את זה אל תוך האש! **תבער כבר את הטומאה הזאת מקרבך!** אל תתפתה לומר 'אשים את זה בצד'... **לא!** "**תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ**" – **תשרוף את זה עד שיהיה עפר ואפר!**

זה מה שאומרים להקב"ה בברכת '**נַחֵם**': "**כִּי אַתָּה ה' בָּאֵשׁ תְּצַתָּהּ**" – 'רבש"ע, אתה **תְּצַתָּ** את האש שהיתה בחורבן ביהמ"ק', אבל: "**וּבָאֵשׁ אַתָּה עָתִיד לִבְנוֹתָהּ**" – הבנין צריך להיות באש, **בהתלהבות!** אדם צריך להתלהב בעבודת ה'! ואם עד עתה הוא עשה את הכל בקרירות – בקושי הוא קם מהמטה, ועד שכבר הלך לבית־הכנסת – אין לו כח לשום דבר...

עכשיו תדליק את האש של חֲנֻכָּה! תתגבר באש דְּקְדֻשָּׁה!

והעניין של "**בְּאֵשׁ חְצַתָּה**", מסביר רבינו (ליקו"מ, ח"ב, סי' ס"ז), כי כל חורבן ביהמ"ק היה ענין של '**מאורי אש**' – ענין של שריפה, ורבינו מסביר שם באריכות, שזה העניין ששורפים את הלימודים של הצדיקים... לא מתייחסים אליהם, לא מכבדים אותם, ובזה גורמים ששורפים אותם... אתה חושב 'מה כבר עשיתי? סך־הכל דיברתי'... **אבל בזה אתה גורם אש! אתה שורף כל חלקה טובה של עם ישראל!** אם אתה לא מתחבר, וזה לא בשבילך – בסדר, שב בבית, תעשה מה שאתה רוצה... **אבל לדבר? להדליק אש? להחליש דעת אחרים? לזלזל? איזו טומאה זו! אתה ממש שורף נשמות!**

ומה התיקון לכל זה? "**וּבָאֵשׁ אַתָּה עָתִיד לִבְנוֹתָהּ**" – תהפוך את זה מן ההפך אל ההפך! תתחיל להפוך את זה אל האש דְּקְדֻשָּׁה, ואדרבה! במה שפגמת – עכשיו תתקן, תבער באש גדולה! תפרסם את הלימודים של הצדיקים באש גדול ממש, ולימודי הצדיקים בעצמם הם אש ממש!

ומסיימים את ברכת '**נַחֵם**' בפסוק שבו מונח כל הסוד של ימים אלו שעכשיו היו לנו – **שלושת השבועות 'בין המצרים'**, ומעכשיו מתחילים כבר '**הליכה חדשה**' לקראת **ימי ראש השנה הקדושה**, כי בשבת זו – **שבת נחמו, פרשת ואתחנן**, קורין את ההפטרה של "**נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי**", והיא הראשונה של ההפטרות שאנו קורין בשבעת השבועות שמעתה ועד ראש השנה, שנקראים בלשון חכמינו הקדושים '**שֶׁבַע דְּנֶחָמָתָא**'; כי עד תשעה באב היו לנו שלושה שבועות שנקראים '**תְּלָתָא דְּפוּרְעָנוּתָא**' – שלושה שבועות של פורענות, כי בהם התאוננו על החורבן, וקראנו את שלושת ההפטרות – "**דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ**", "**שִׁמְעוּ דְּבַר ה'**", ו"**חֲזוֹן יְשַׁעְיָהוּ**", שהם כנגד: **דיבור, שמיעה וראיה**, שבזה תלוי החורבן – אם אדם לא זוכה לקדש את המוחין שלו – **הדיבור, השמיעה והראיה**, אבל עכשיו מתחילים '**שֶׁבַע דְּנֶחָמָתָא**' – שבעה שבועות של נחמה, שבהם אנחנו מכינים את עצמנו לקראת **ראש השנה**...

אנחנו עומדים כבר ממש סמוך ונראה לימי ר"ה הקדושים! שבעה שבועות, וכבר נוסעים לרבינו! אם־כן, מוטל עלינו להיות קצת רציניים...

ולהתעורר 'איפה אנחנו בעולם', ו'האם אנחנו עוסקים בבנין ביהמ"ק', ואמנם מקוננים על מה שעברנו, אך "מה עכשיו?"... לזה אנחנו מתעוררים עתה, בשבעה שבועות אלה.

נחזור לסיום ברכת 'נַחֵם', שמסתיים עם רמז נפלא לכל **שלושת השבועות** שהיו לנו עד עתה: "**כְּאָמוּר**" – מסיימים אנשי כנסת הגדולה שחיברו את הנוסח של ברכה זו עם פסוק מספר זכריה (ב, ט): "**וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהּ נְאֻם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב**" – הקב"ה אומר לנו: "**וַאֲנִי 'אֶהְיֶה' לָהּ**" – מוזכר פה השם **אהי"ה**, מה שלא מוצאים הרבה בתורה שהקב"ה אומר "**וַאֲנִי אֶהְיֶה**", והמקום הידוע לזה הוא ביציאת מצרים, שהקב"ה אמר למשה רבינו להגיד לעם ישראל (שמות ג, יד) "**אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה**", ורבי נתן מסביר, שבזה מונח הסוד של תשובה, כמובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' ו) במיוחד לעניין חודש אלול, שאז הוא מאיר במיוחד, וכן הוא לכל הזמנים, שאדם חזק בלימוד של השם **אהי"ה**, שפירושו: '**אֲנָא זְמִין לְמֶהֱוֵי**' – אני זמין! אני עכשיו מתחיל!

אבל אם אתה מתחיל עכשיו – תעשה משהו! לא שאתה אומר 'אני זמין', ובאותו זמן טמון לך בכים או בתיק

איזה כלי טמא... זה נקרא שאתה 'זמין'?! את צמי אתה מטעה?! על מי אתה 'עובד'?!... קל להגיד '**אני זמין למהווי**', אבל אתה טובל ושרץ בידך – **אז מה אתה רוצה?!...**

והנה הקב"ה מלמד אותנו: "**וַאֲנִי 'אֶהְיֶה' לָהּ נְאֻם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב**", תקבל על עצמך להתחיל לשוב בתשובה אמיתית: **אני מתחיל מעכשיו! מוסר את נפשי!** אני חזק עם הלימוד של "**אֶהְיֶה**" ובונה "**חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב**" – אני בונה את החומה עם אש! אני מסתכל תמיד כאילו אני מסובב עם אש! **ואם אדם מסובב עם אש, כמה הוא צריך לשמור על עצמו מן האש... אם יש חומה של אש – תיזהר שלא תישרף! זה מסוכן...**

אך לאו כל אחד זוכה להבין את הלימוד הזה, וכמו שרבינו מספר בסיפורי מעשיות, מעשה ד' – ממלך שגזר שמד, כשהלך המלך עם החכם, ורצו להתקרב אל המקום ההוא, הם ראו שם אש גדולה, ואמר החכם: 'תיזהר, לא יכולים ללכת שם'... ענה המלך: אני לא מפחד, הרי אני רואה שיש שם הרבה מלכים שמסתובבים שם ולא נשרפים... והוא אכן בא לשם, ומסיים רבינו שם: "**וְנִשְׂרַף הוּא וְזַרְעוֹ וְנִכְרְתוּ כֻּלָּם**", ה' ישמור.

מה ההסבר שם? אומר רבינו, שאלו המלכים והיהודים שלא נשרפו, זה מחמת שהיו שדקדקו ונזהרו מאד בציצית ותפילין, ומסרו נפשם בכל יום להתעטף בטלית, להניח תפילין, לקרוא קריאת שמע, באו לבית־הכנסת והתפללו במנין, בלי לוותר! אז הם זכו שסביבם יש "**חומה של אש**", ולא תזיק להם אש אחרת... אבל המלך הזה – מספר רבינו שם – הוא ביטל את מצות ציצית ותפילין, כי הוא גזר גזרה שבמדינתו לא יהא נמצא '**שור ושה**' – שלא יהיה ציצית ולא יהיה תפילין, ועל־כן הוא נשרף לגמרי...

הכלל, יש "**חומת אש**" הִקְדֵּשָׁה – זו הַקְדֵּשָׁה של הצדיקים, ולפי דברי רבינו בתורה ס"ז הנ"ל, צריכים להפוך את ה'**מאורי אש**' ל'**מאורי אור**', זאת אומרת: להשתמש בדרך נכונה עם ה"**אש**", שלא יהא אש של הטומאה – שהיא שורפת, אלא אש הִקְדֵּשָׁה, ואיך? אם אדם יודע איך להשתמש עם אש בדרך חיובית, כי באמת יכולים לעשות הרבה דברים טובים עם אש – להתחמם, להאיר, לבשל, אבל רק בתנאי שזה תחת שליטה, ולא באופן מופרז, ואז אדרבה! יש חימום בבית, יש בישול המאכלים, יש אור נפלא, והאש נותנת רק טוב... וזו האש של הצדיקים, ונקרא '**מאורי אור**'.

אבל צריכים להיזהר מאד שאדם לא יגיע ל'**מאורי אש**', בבחינת (אבות ב, י) "וֶהֱוֵי זָהִיר בְּגַחֲלָתָן שֶׁלֹּא תִכָּוֶה"; אדם מזלזל בצדיקים, מבזה, מדבר נגד, ואח"כ הוא אומר 'שלום עלי נפשי'... אתה אומר "שלום עליך נפשי", אבל ה' ישמור מה יהא הסוף... ואכן, אלו דברים שלא רואים תכף־ומיד 'על הרגע', ויכול לעבור ימים ושנים ובני אדם שואלים 'איך יכול להיות שהאדם הזה כ"כ הרבה שנים ממשיך בסורו ולא רואים שום דבר?'... **אבל אינך מבין שבעצם אלו האנשים נשרפים בכל יום ויום!** והם ממש כדוגמת העוף הנ"ל שנצלה על האש, והוא מסתובב על השיפוד, הוא מראה פנים כאילו 'אני בסדר'... **אתה בסדר?! מי שיש לו עיניים אפילו פשוטות ביותר הוא יודע טוב טוב מה האדם הזה... יכול להיות שהוא עדיין מסתובב על פני האדמה, ועלולים לחשוב שהנה הוא עושה מה שהוא רוצה... אבל אדם שהוא ח"ו פוגע בכבוד הצדיקים – הוא נשרף לגמרי!**

משא"כ אדם שנשמר מכך זה, הוא זוכה לקיים "וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהּ נְאֻם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב" – 'אהיה' הוא העניין

של **שם אהי"ה**, שמקושר מאד לאלו שלושת השבועות שעברו עלינו, כי **אהי"ה** בגימטריא **כ"א** – כמנין אלו הימים: **כ"א יום של 'בין המצרים'**, שהם ימים מעוררים מאד מאד – אם אדם זכה להשתמש בהם, ועכשיו מתקיים (תענית ל:) "**כָּל הַמִּתְאַבֵּל עַל יְרוּשָׁלַיִם זוֹכֶה וְרוֹאֶה בְּנֶחָמָתָהּ**", כי כמו שהזכרנו בתחילת השיחה: **זה דבר חי!** ואם באמת התאבלנו וְקוֹנְנוּ על החורבן, והרגשנו באמת מה חסר לנו, וקיימנו "**כָּל הַמִּתְאַבֵּל עַל יְרוּשָׁלַיִם**", אז עתה: "**זוֹכֶה וְרוֹאֶה בְּנֶחָמָתָהּ**"... ואדם תמה מאד: 'לראות בנחמה? הנה אני מחכה כבר מתי נזכה לבנין ביהמ"ק, ואז נראה בנחמה, עכשיו לראות בנחמה?!'... **כן! כי זה נעשה בכל יום ויום, בכל פעם אתה בונה עוד לְבֶנָה בבית־המקדש! אתה בונה את ביהמ"ק!**

איך?

על־ידי שאתה מתקן את כל הדברים שהזכרנו לעיל – 'אֲבֵלָה', 'חֲרֵבָה', 'בְּזוּיָה', 'שׁוֹמֵמָה': "**הָאֲבֵלָה מִבְּלִי בָנֶיהָ**" – אתה מכנים בחזרה את הבנים בתוך הבנין הקדוש, "**וְהַחֲרֵבָה מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ**" – המעון שלך מתחיל להיות מעון קדוש, "**וְהַבְּזוּיָה מִכְּבוֹדָהּ**" – הכבוד שלך זה כבר לא דבר בזוי, "**וְהַשּׁוֹמֵמָה מֵאֵין יוֹשֵׁב**" – כבר יש לך כבר בחינה של 'יושב', אתה לא "**מֵאֵין יוֹשֵׁב**", יש לך ישיבה – ישוב־הדעת!

על־ידי־זה אתה "**זוֹכֶה וְרוֹאֶה בְּנֶחָמָתָהּ**"!

והרי חכמינו הקדושים אומרים בפירוש (ברכות לג.): 'כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דֵּעָה, כְּאִלּוּ נִבְנָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו'; ומה אתה צריך יותר מזה?... חכמינו הקדושים לא עושים 'מליצות', ואם כך אמרו – כן הוא! ונבנה בית־המקדש בימיך אם יש בך 'דֵּעָה' – אתה זוכה ל'דעת', ומה נקרא 'דעת'? דעת הצדיקים! ה'דעת' שהצדיקים מכנים בנו! ומהי?...

התשובה מונחת בפרשת השבוע; אומר הפסוק: "**אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ**"; משה רבינו עומד חודש לפני הסתלקותו – בז' שבט [ונסתלק בז' אדר], וחוזר לעם ישראל את כל התורה – "**הוֹאִיל מֹשֶׁה בֵּאֵר אֶת הַתּוֹרָה**", שזהו כל ספר 'משנה תורה' – שמשה רבינו חוזר להם את כל התורה, ובפרשת השבוע אילו דיבורים קדושים ישנם! תחילה – בפרשת השבוע יש לנו את עשרת הדברות, מלבד בפרשת יתרו – יש גם בפרשת ואתחנן, מדוע? לגלות את

ענין קבלת התורה מחדש! עכשיו יצאנו מימי 'בין המצרים', ועכשיו מקבלים את התורה מחדש! ואילו דיבורים של אמונה ויראת שמים יש בפרשת השבוע! נזכיר את חלקם:

אומר הפסוק: "**וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּה' אֱלֹקֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם**"; משה רבינו אומר להם: אתם תהיו דבוקים בהקב"ה – אזי "**חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם**", תהיו כולכם '**חיים**', מה הכוונה? שתהא לכם **חיות** בזה העולם! **על־ידי דביקות בהקב"ה** – "חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם"! וכן אומר להם את הפסוק האמור: "**אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ**"; וכן עוד המון פסוקים נפלאים בפרשת השבוע, ודווקא הפסוקים שקראנו בתשעה באב – גם בפרשתנו: "**כִּי תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים**", ואלו פסוקים הנראים כמו תוכחה חזקה לעם ישראל – "**כִּי תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ**", וה' ישמור כל הדברים שמוזכרים – "**וְהִשְׁחַתֶּם**" – עשיתם השחתה, "**וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל וַעֲשִׂיתֶם הָרַע בְּעֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ לְהַכְעִיסוֹ**", אומר משה רבינו לשון 'חריפה': "**הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ**", רחמנא ליצלן...

אבל אח"כ מתחיל משה רבינו לנחם אותם: "**וְהֵפִיץ ה' אֶתְכֶם בָּעַמִּים**" – וכאן מרומז ענין של הפצה, להפיץ את אור הצדיק! הנה אדם הוצרך מאיזו סיבה ללכת לאיזה מקום זר, והוא תוהה 'איך הגעתי לכאן? מה אני עושה כאן?'... **אבל כאן אתה צריך להפיץ את הַקְּדֻשָּׁה – "וְהֵפִיץ ה' אֶתְכֶם בָּעַמִּים", תפיצו!** וכמו שצעק רבי נתן (משלי ה, טז) "**יָפוּצוּ מַעְיְנֹתֶיךָ חוּצָה**" – תגלה לכולם!

ומה כתוב שם? "**וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ וּמָצָאתָ**" – ופה הנחמה מכל הצרות: "**וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וּמָצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ**", שזה בעצם ההתחלה של הפרשה: "**וָאֶתְחַנַּן אֶל ה' בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר**", ובזה ידוע ומפורסם דברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' צט): "**וָאֶתְחַנַּן אֶל ה'**" תמיד, בין אם יש לך דביקות – אתה מרגיש עכשיו התלהבות, 'ברען', אתה "באורות", אז בוודאי שאתה מתלהב ומתפלל... אבל הנה עכשיו אתה כבוי, וממש לא מרגיש כלום, אדרבה! מרגיש ממש איך שהקליפות סוחבות אותו למטה... לא מרגיש כלום! בא רבינו ומגלה: אתה תדבר להקב"ה תמיד! "**בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר**" – לא משנה היכן אתה נמצא! אל תגיד '**אני**

אחכה שאגיע להתעוררות, אל תגיד ככה! **עכשיו** תיקח את ההזדמנות עכשיו שיש לך!

אתה ממש בשאול תחתית? תקיים את הפסוק שקראנו במגילת איכה, שירמיהו הנביא מקונן (איכה ג, נה) "**קָרָאתִי שִׁמְךָ ה' מִבּוֹר תַּחְתִּיּוֹת**" – '**מִבּוֹר תַּחְתִּיּוֹת**'! וכמו שרבינו פעם אמר: '**אֶפְשָׁר לִהְיוֹת קָרוֹב לַה' יִתְבָּרַךְ גַּם בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית**!'... מי יגלה דבר כזה אם לא רבינו הקדוש?... שאדם יגיד שהוא בשאול תחתית, ומגלים לו שהוא יכול להיות קרוב להקב"ה!

אבל כל זה בתנאי שאתה "**זָמִין לְמֶהֱוֵי**" – אתה מתחיל! אם אתה לא זורק את המכשירים הטמאים, אתה לא מתפטר מהם כבר, אז אתה חופר עוד יותר למטה... עדיין לא הגעת לשאול תחתית... אתה חושב שאתה כבר בשאול תחתית? אתה עדיין לא הגעת, רחמנא ליצלן... **אם אתה רוצה באמת להתחיל מעכשיו – תתחיל מעכשיו! תקיים באמת "בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר" – עכשיו אני מתחיל, אמנם נפלתי ממש עמוק – אבל זהו זה! אני מתחיל מעכשיו!**

אומרים צדיקים שזה פירוש דברי הפסוק פה: "וּבִקַּשְׁתֶּם **מִשָּׁם** אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ", מה זה '**מִשָּׁם**'? **מהמקום שבו אתה נמצא**! מהמקום שאתה נמצא – '**מִשָּׁם**'! לא משנה איפה אתה! אל תחפש מקומות אחרים...

זו שיחה מפורסמת ששמענו מפי מוהרא"ש הקדוש, שאמר: אדם אומר 'המקום שאני נמצא הוא לא טוב, אם אהיה '**שם**' – יהיה יותר טוב'... והנה הוא מגיע ל'**שם**' – גם לא טוב לו, מגיע למקום שלישי – מחליט 'לא... אחזור למקום הראשון'... והוא אף פעם לא מפסיק עם זה... ואתה צריך להחליט בעצמך "וּבִקַּשְׁתֶּם '**מִשָּׁם**' אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ", מהמקום שאתה נמצא בו עכשיו! ברגע זה – איפה אתה נמצא, "**משם**" תחפש את הקב"ה! תהפוך את ה'**שֹּׁמֶם**' ל'**מִשָּׁם**'! שזה מה שהזכרנו לעיל בעניין "**הַשּׁוֹמֵמָה מִבְּלִי יוֹשֵׁב**", שיש ענין של '**שֹּׁמֶם**' – אדם משועמם, קח את ה'**שֹּׁמֶם**' הזה ותהפוך אותו ל'**מִשָּׁם**'! תהפוך את זה אל הקב"ה!

והקב"ה מבטיח – אומר לנו משה רבינו, שאם תקיים את זה, אזי "וּמָצָאתָ" – אני מבטיח לך שתמצא את הקב"ה! וזה בתנאי "**כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ**" – תדרוש את הקב"ה!

שזה העניין של 'דרישה', ומבואר היטב על־פי דברי רביז"ל בסיפורי מעשיות, מעשה י"ג, שם מספר רבינו מעניין הקבצנים שברכו את הזוג בימי ה'שבע ברכות' אחר שהגיעו לחתונתם, והנה יש מנהג קדום בכל תפוצות ישראל, שנותנים מתנה לזוג, והמתנה הזאת לא באה **"בגלל שאכלנו אצלך סעודה יוקרתית"...**

שזה מה שמצוי מאד, שאנשים באים לחתונה, והם צריכים להביא 'מתנה' – למה? כי הכנת סעודה יקרה, סעודה שלימה, ואח"כ אתה הולך כמו קבצם – 'תשלם על הסעודה שאכלת'... **איזה ביזיון זה! אדם מכין סעודה מפוארת ויוקרתית, בתוך אולם גדול עם פרחים וצלמים וכו', והוא לא מתבייש לשים בפתח האולם קופסא עם מעטפות – כדי שישלמו על זה... איזה ביזיון זה! מי ביקש ממך?!... צריך לעשות סעודה צנועה לקרובי המשפחה, ואח"כ כולם ירקדו וישמחו לכבודה של השמחה, ולא צריך לתבוע מאף אחד שום דבר! אבל רוב בני אדם לא משכילים להבין זאת... מתקיים בהם "מִבְּלִי יוֹשֵׁב" – אין טיפה של 'ישוב־הדעת'!**

נשוב לענייננו: יש מנהג שנותנים מתנה לזוג, וקורין לזה באידיש **"דרשה גישאנק"**, ופירושו: **"דורון דרשה"**, מה פירוש? כי המנהג היה בימי קדם, שהחתן דרש איזו דרשה, ובעבור זה נתנו לו מתנה. אכן, אצלנו לא מצוי שהחתן דורש – ובפרט בתוך החתונה [לפעמים ב'שבע ברכות' או בעלייה לתורה – שבת לפני או שבת אח"כ, כן נותנים לחתן לדרוש, ועם כל זאת אומר רבינו בפירוש (שיחות הר"ן, סימן פו) שמפסיקים אותו; החתן לא צריך לפחד 'אני צריך להכין דרשה'... תתחיל, וממילא יפסיקו אותך...], אך כן היה המנהג, והיו משלמים על זה, וכמו שהיה מצוי ענין של 'מגיד' – דרשן ובעל־מוסר – שנוסע מעיר לעיר ומוסר דרשות, ושמו על הבימה צלחת כדי שישימו שם מעות־הדרשה, וזה נקרא 'כסף של דרשה' [אגב, אז יכולים לראות איך היתה הדרשה... אם הדרשה היתה מעוררת – הצלחת מלאה... ואם לא היה כ"כ מעניין – היו שם כמה פרוטות...].

אז אומר רבינו, שהקבצנים נתנו לזוג את המתנה הזאת, וכל אחד העניק להם את העניין שהיה לו וברכו **"שתהיו כמוני"** – הָעִוֵּר, הַחֵרֵשׁ וכו', ורבינו אומר שם בזו הלשון: **"בִּתְחִלָּה בֵּרַכְתִּי אֶתְכֶם בָּזֶה, וְעַכְשָׁיו אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמַתָּנָה גְּמוּרָה לַדְּרָשָׁה";**

והעניין בוודאי טעון הסבר, הרי לכאורה אלו שני דברים סותרים: מהו **"מתנה גמורה לדרשה"**? אם זו **'מתנה גמורה'** – וזה בגדר 'מתנת חינם', אז לא צריכים להגיד שזה "דורון דרשה" ['דרשה גישאנק'], ואם זה בשביל דרשה – זו לא מתנת חינם, כי נותן בגלל הדרשה...

אך זהו הסוד: רבינו מגלה לנו שכל החיים שלנו זו 'מתנת־חינם' מהקב"ה, שזהו "וָאֶתְחַנַּן אֶל ה'", אומר על זה רש"י: 'אֵין חַנּוּן בְּכָל מָקוֹם אֶלָּא לְשׁוֹן מַתְּנַת חִנָּם, אַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם לַצַּדִּיקִים לְתָלוֹת בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, אֵין מְבַקְּשִׁים מֵאֵת הַמָּקוֹם אֶלָּא מַתְּנַת חִנָּם'; לצדיקים יש זכויות, אבל הם לא מתחילים אפילו לחשוב מהזכויות שלהם! לא מבקשים אף דבר אחד על איזו זכות, אלא הכל בגדר 'מתנת חינם' – 'רַחֵם עָלֵינוּ בְּמַתְּנַת חִנָּם!'... זו דרכם של צדיקים, וזה היה משה רבינו – הוא מלא זכויות... אבל כשהוא מבקש את הקב"ה – זה בגדר מתנת חינם: "וָאֶתְחַנַּן אֶל ה'"!

וזה נקרא 'דורון דרשה' ['דרשה גישאנק'], 'דרשה' זה בחינת (ישעיהו נה, ו) **"דִּרְשׁוּ ה' בְּהִמָּצְאוֹ"** [שקראנו אתמול, במנחה של תשעה באב], וכן (תהלים קה, ד) **"דִּרְשׁוּ ה' וְעֻזּוֹ", 'דִּרְשׁוּ'** הוא ענין של **'דְּרִישָׁה'**, וזהו הסוד: נותנים לך **'מתנת חינם'** על מנת שאתה **'דורש'**! מה זה 'דורש'? לוקח מיקרופון ודורש לכולם?... **לא זו הכוונה! 'דורש' היינו שאתה דורש אחר הקב"ה!** אתה מקיים בכל פעם **"דִּרְשׁוּ ה'"! אני לא מפסיק! אני דורש אני מחפש את הקב"ה!**

זה הפירוש בפסוק: **"כִּי 'תִּדְרְשֶׁנּוּ' בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ"**; מבטיח לנו משה רבינו, שאם אדם יהיה חזק בזה, אז סוף־כל־סוף **"וּמָצָאתָ"** – אתה תמצא את הקב"ה! רק בתנאי **"כִּי תִּדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ"** – שאתה תדרוש את הקב"ה, תבקשו **'במקום'** שאתה נמצא, תעשה את הכל! 'אכן, אני שרוי במיצר במצוק, מאד מאד קשה לי, אבל אני דורש את הקב"ה, אני לא בורח ולא מתייאש!'...

פסוקים אלו של פרשת השבוע, הם ממש ביטול הבחירה – **"בַּצַּר לְךָ וּמְצָאוּךָ כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים וְשַׁבְתָּ עַד ה' אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקֹלוֹ"** – אילו פסוקים של נחמה! שהנה אתה **"בַּצַּר לְךָ"** ממש, **"וּמְצָאוּךָ כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה"**, אבל **"וְשַׁבְתָּ"** – אתה תחזור בתשובה! תהפוך את כל הדברים הקשים האלו שעברו עליך –

לתשובה אמיתית! ועל־ידי שתעשה תשובה שלימה – תזכה לזה – "**כִּי אֵל רַחוּם ה' אֱלֹקֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ**"!

ואחר כל הפסוקים האלו מסכם משה רבינו: "**אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ**" – 'אין עוד מלבדו!'... וכן כמה פסוקים אח"כ – "**וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל**" – הן אם אתה 'עף' בשמים, אתה ממש "באורות", והן אם אתה "**וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת**" – אתה ממש בשאול תחתית, דע לך: "**אֵין עוֹד**" – הקב"ה נמצא בכל מקום!

אלו הגילויים של פרשת השבוע!

ולכן מובן מאד החיבור של **פרשת ואתחנן** ל'**שבת נחמו**', כי בתוך פרשת השבוע מונחת הנחמה הגדולה שלנו, שזה סיום ברכת '**נַחֵם**' – עם סיומו של הפסוק הנ"ל: "**וְלָכְבוֹד 'אֶהְיֶה' בְּתוֹכָהּ**" – הקב"ה מבטיח: **אני אהיה**! וכאן מזכיר עוד הפעם את השם **אהי"ה** – שהוא שם התשובה, השם של **שלושת השבועות** האלו שעברו עלינו לטובה, מה הכוונה 'לטובה'? שהשתמשנו בהם לטוב וניצלנום כפי כוחנו!

וגם אם לא ניצלנו כפי כוחנו, יש עכשיו יש את '**שֶׁבַע דְּנֶחָמָתָא**', שבהם אנחנו מכינים את עצמנו לקראת **ימי ראש השנה הקדושים**; אלו שבע שבתות – מפרשת השבוע עד פרשת וילך [פרשת האזינו היא כבר ר"ה, ונזכה להיות בשבת זו באומן בעז"ה, כי השנה יש שני ימי ר"ה, ומיד שבת־קודש – פרשת האזינו] – ובהן אנחנו קורין שבע הפטרות המיוחדות לשבתות אלו – '**שֶׁבַע דְּנֶחָמָתָא**', שאנחנו מנחמים את עצמנו, ומשתוקקים שיתקיים "**וְלָכְבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ**" – נחזיר את הכבוד של עצמנו!

למה תהיה כליכך מבוזח?! למה תחשוב על עצמך 'מה אני', 'מי אני', 'מי צריך אותי'? צריכים אותך! אמנם נפלת בשאול תחתית, אבל הצדיקים מחזקים אותנו! ואם רבינו צעק "אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל" – אז תתחיל 'מעכשיו'! ואכן, לא בפעם אחת, אבל בואו נתחיל עוד קצת ועוד קצת – שבעה שבועות, שמרמז על שבע ספירות ושבת מידות, ואנחנו מתחזקים!

ועל־ידי־זה יתקיים הסיום של הברכה: "**בָּרוּךְ אַתָּה ה', מְנַחֵם צִיּוֹן וּבוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם**" – '**מְנַחֵם צִיּוֹן**' מרמז על

שמו של רבינו הקדוש, ומרמז על **הציון** של רבינו הקדוש, שהוא הצדיק שהבטיח שיחזיר את כל העולם כולו בתשובה! אדם זוכה להגיע לציון רבינו – זו הנחמה האמיתית! זה "**בּוֹנֶה יְרוּשָׁלָיִם**" – זה '**בנין ירושלים**'! ואתה כבר 'עכשיו' מקיים "**בּוֹנֶה יְרוּשָׁלָיִם**"! ואם אתה תוהה: 'אבל איך כבר עכשיו? אני לא רואה את ביהמ"ק'... **תפסיק עם התחיות! אל תסתכל בשום מקום! אתה תכנים בעצמך 'דעת', ואם יהיה בך 'דֵּעָה' – תקבל דעת הצדיקים, בבחינת "אַתָּה הָרְאֵתָ 'לָדַעַת' כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ", אזי 'נִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּימֶיךָ', ותזכה ל"בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם"!**

אלו הם ימים אלו, וזו הנחמה שלנו עכשיו – אחר תשעה באב.

הקב"ה יעזור, שבאמת נזכה שימים אלה יתהפכו לשמחה וששון, נזכה באמת לחזור בתשובה שלימה, לזרוק את כל אלו השטויות – כל אלו הדברים שמונעים ומעכבים את בנין ביהמ"ק, ונתחיל מחדש, ויתקיים "**וַאֲנִי אֶהְיֶה לָהּ נְאֻם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב**" – נשרוף את כל הקליפות, נזכה ל'**אֵשׁ דְּקֻדְשָׁה**' – אש הצדיקים, ובקרוב נקבל פני משיח צדקנו ותהא הגאולה השלימה!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע"ה,
ולע"נ הרה"ח ר' בנימין ביניש בן ר' יחזקאל
שרגא נ"י ולעילוי נשמת מיכל רונית ע"ה בת
שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ"י וכל משפחתו
ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת
הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ"י
הילד ישי בן סילקא יעל נ"י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ"י
נעמי מרים בת חוה תחי'
סילקא יעל בת אביבה תחי'
משה בן אירן נ"י
מלכה בת רעות תחי'

ולע"נ ר' שלמה חנוך חרש ז"ל בן ר' ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע"ה, ר' יעקב דוד בן אברהם ז"ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע"ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט"א. לע"נ אליעזר שלמה ז"ל בן בנימין שיבלחט"א. לע"נ אהרן בן שלמה ז"ל, לע"נ הילד יהונתן ז"ל בן אושרה דינה תחי' ולע"נ סיוון בת אליהו ע"ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון
"אשי ישראל" בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו' ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732

breslevsheli.co.il

הודפס 'בדפוס מוהרא"ש'